

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Voorzitter

Aan de minister-president, minister van Algemene Zaken
De heer drs. M. Rutte
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag, 24 januari 2022

T 070 318 20 00

E voorzitter@tweedekamer.nl
I www.tweedekamer.nl

Geachte heer Rutte,

Allereerst feliciteer ik u met de totstandkoming van het nieuwe kabinet Rutte-IV. Ik hoop op een goede en constructieve samenwerking tussen de Tweede Kamer en het kabinet.

Graag wijs ik u op een aantal zaken die voor de Tweede Kamer van belang zijn voor een goede uitoefening van haar medewetgevende en controlerende taak. Cruciaal hierbij is de inlichtingenplicht op grond van artikel 68 Grondwet. Op basis van deze bepaling dienen ministers en staatssecretarissen mondeling of schriftelijk de door één of meer Kamerleden verlangde inlichtingen te geven waarvan het verstrekken niet in strijd is met het belang van de Staat. De verbetering van de informatievoorziening richting de Kamer is een essentieel thema en al jaren een punt van zorg. Ik verwacht dat alle leden van het kabinet zich actief inspinnen om de Tweede Kamer tijdig en volledig te informeren.

Met het oog hierop vraag ik uw aandacht voor de volgende werkafspraken, mede gebaseerd op het Reglement van Orde van de Tweede Kamer (RvOTK).

- Over beleidsvoornemens van het kabinet dient de Tweede Kamer als eerste te worden geïnformeerd. Het is ook zeer onwenselijk om het toezenden van informatie aan de Tweede Kamer gelijk te laten vallen met het informeren van de media.
- Voor het toesturen van kabinetsstukken geldt de werkafpraak dat deze op werkdagen tussen 08.00 – 18.00 uur en tijdens avondvergaderingen van de Kamer aangeboden kunnen worden, tenzij de urgentie geen uitstel verdraagt. Het toesturen van informatie aan de Tweede Kamer (met uitzondering van spoedstukken) dient niet plaats te vinden in de vroege ochtend, late avond of in de weekenden. Dit laatste staat namelijk op gespannen voet met het uitgangspunt dat de Tweede Kamer op een adequate wijze geïnformeerd wordt.
- Een informatieverzoek dat voortkomt uit de 'Regeling van werkzaamheden' van de plenaire vergadering (art. 8.8 RvOTK) en de regeling van werkzaamheden van de commissies (de commissieregeling, art. 7.17 RvOTK) wordt zo snel mogelijk doorgeleid naar de bewindspersoon die het aangaat, met het stenogram van het desbetreffende deel van de plenaire vergadering of een brief van de desbetreffende commissies. Indien dit verzoek een termijn bevat waarbinnen ontvangst van de informatie gewenst is maar die termijn zal worden overschreden, dan wordt de Kamer daarvan zo snel als mogelijk op de hoogte gesteld met vermelding van de termijn waarbinnen de informatie zal worden verstrekt.

- Schriftelijke vragen van Leden van de Tweede Kamer worden doorgeleid naar de bewindspersoon die het aangaat (art. 12.1 RvOTK). Indien een bewindspersoon niet in staat is om een schriftelijke vraag binnen drie weken te beantwoorden, dan laat hij de Voorzitter dit onder opgave van redenen weten (art. 12.2 RvOTK). Als de schriftelijke vragen een termijn bevatten, korter dan drie weken, waarbinnen ontvangst gewenst is, maar die termijn zal worden overschreden, dan wordt de Kamer daarvan op de hoogte gesteld met vermelding waarbinnen de informatie zal worden verstrekt.
- Het mondelinge vragenuur vindt plaats op dinsdag om 14.00 uur aan het begin van de vergadering. De ministers en staatssecretarissen worden verzocht steeds beschikbaar te zijn op dit tijdstip (art. 12.3 RvOTK), tenzij zij verplichtingen hebben die naar het oordeel van de Voorzitter moeten voorgaan. De minister of staatssecretaris die het woord wordt verleend bij het mondelinge vragenuur, wordt verzocht de vragen beknopt te beantwoorden (art. 12.4 RvOTK).
- Uw aanwezigheid in een (commissie)vergadering van de Tweede Kamer dient voorrang te hebben op andere verplichtingen uit hoofde van uw functie. Uitzonderingen daarop zijn eerder aangegane verplichtingen met het Koninklijk Huis, aanwezigheid in de Eerste Kamer, buitenlandse dienstreezen en ziekte.
- Wetgeving dient goed uitvoerbaar en begrijpelijk te zijn. Met het oog hierop is het van belang de Kamer, als medewetgever, vroegtijdig te betrekken bij het tot stand komen van wetgeving. De jaarlijkse planningsbrief, inclusief wetgevingsplanning, die door alle vaste Kamercommissies van de bewindspersonen wordt gevraagd, kan als handvat dienen. Dit komt de doelmatigheid, duidelijkheid en uitvoerbaarheid van wetgeving ten goede.
- In een commissiedebat of ander overleg kunnen met instemming van de minister ook inlichtingen worden verschaft door rijksambtenaren (art. 7.29 RvOTK).

Als bewindspersoon bent u regelmatig aanwezig in ons tijdelijk parlamentsgebouw aan de Bezuidenhoutseweg om het debat aan te gaan met de Kamer. Het Reglement van Orde is leidend voor de wijze waarop wij debatteren. Maar de Kamer kent ook veel ongeschreven regels en gebruiken. Op een aantal hiervan wil ik u attenderen:

- Zoals u weet voer ik momenteel gesprekken met de fractievoorzitters over de wijze waarop wij als Kamer met elkaar omgaan. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid dat algemene vormen van beleefdheid jegens elkaar in acht worden genomen, zodat het debat op een respectvolle manier wordt gevoerd.
- Alle deelnemers aan het debat spreken via de Voorzitter. Op deze manier blijft het debat zakelijk en richt het zich niet op de persoon. Tegelijkertijd wordt duidelijk gemaakt dat het in de politiek gaat om de functie die iemand bekleedt en niet om de persoon achter de functie. Bewindspersonen spreken in het debat over hun collega-bewindspersoon als minister of staatssecretaris en noemen niet alleen hun (voor)naam.
- Voor het voeren van goede en levendige debatten is het belangrijk dat op een ter zake doende wijze wordt ingegaan op door Kamerleden gestelde vragen. Het debat is gebaat bij een korte en bondige beantwoording, zonder teveel herhaling of onnodig lange inleidingen.
- Tijdens de debatten worden mobiele telefoons in principe niet gebruikt. Wanneer dit echt niet anders kan, wordt u verzocht het gebruik tot een minimum te beperken. Het leidt de aandacht af van het gevoerde debat en is één van de grootste ergernissen van degenen die de debatten volgen.

Op donderdag 16 december 2021 heeft de werkgroep Versterking functies Tweede Kamer onder voorzitterschap van het lid Van der Staaij een rapport opgeleverd met aanbevelingen om het Kamerwerk slimmer te organiseren, zodat alle functies van de Tweede Kamer goed tot hun recht komen. Graag breng ik dit rapport onder uw aandacht.

De komende periode spreken we verder over de contacten tussen de Kamer en het kabinet. Het Presidium heeft - op verzoek van de Kamer - een werkgroep ingesteld die momenteel de processen rond de informatievoorziening, de omgang met artikel 68 Grondwet en de beantwoording van Kamervragen nader in kaart brengt.

Als u vragen of opmerkingen heeft over deze brief dan kunt u altijd contact met mij opnemen. Ik sta open voor ideeën die de samenwerking tussen de Tweede Kamer en het kabinet ten goede komen. Deze brief zal ik ook aan de bewindslieden van uw kabinet sturen, zodat deze betrokken kan worden bij de kennismakingsgesprekken die ik binnenkort met hen zal voeren. Ik wens u veel succes bij de uitoefening van uw verantwoordelijke ambt.

Met vriendelijke groet,

Vera Bergkamp

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal